

ERHVERVSJURA

»Duer ikke – væk!«

AFVIST Finanstilsynet kan bestemme, om en person er egnet eller uegnet til at sidde i ledelsen i en finansiel virksomhed. For nylig gjorde tilsynet brug af muligheden og afviste ansættelsen af en direktør i et skadeforsikrings-selskab.

LARS BO LANGSTED, professor, Juridisk Institut, Aalborg Universitet

DET ER IKKE kun kongedatteren i Klodshans, der kan vælge og vrage og uden nærmere begrundelse frasortere de håbefulde bejlere. Også Finanstilsynet er i en situation, hvor man fra tilsynets side kan og skal vurdere, om ledelsesmedlemmerne i en finansiel virksomhed "duer eller duer ikke".

Så sent som for ca. 14 dage siden traf tilsynet en afgørelse om, at en kommende direktør i et skadeforsikrings-selskab ikke duede. I de dele af afgørelsen, der er lagt frem på Finanstilsynets hjemmeside, kan man bl.a. læse, at den pågældende »på baggrund af sit tidligere virke ikke har den fornødne erfaring og finansielle indsigt til at bestride hvervet« som direktør i et skadeforsikrings-selskab. Af samme grund »vil han heller ikke være i stand til at drage omsorg for, at selskabet råder over tilstrækkelig sagkundskab til beregning af de forsikringsmæssige hensættelser.«

DIREKTØREN HAVDE ganske vist forklaret, at de "forsikringstekniske beslutninger" var blevet outsourcet, at han alene var blevet ansat for at administrere, og at bestyrelsen i selskabet gav ham »stor støtte ... på det forsikringsmæssige område«, men det formildede ikke kongedatteren – undskyld Finanstilsynet.

Når man ikke herudover kender sagen, er det naturligvis yderst vanskeligt at vurdere, om det var en lykke for den finansielle sektor, at denne direktør fik det røde kort allerede inden kampen begyndte, eller om der var tale om en dyb uretfærdighed. Det beskrevne hændelsesforløb giver imidlertid anledning til især to overvejelser:

FOR DET FØRSTE kan man undre sig over, at bestyrelsen ikke røg samme vej som direktøren. Hvis der i

den konkrete situation er tale om, at det vil være helt ufor-svarligt at lade den pågældende direktør lede selskabet – ja så må det være næsten endnu mere ufor-svarligt, at bestyrelsen overhovedet tænker på at ansætte ham.

En af bestyrelsens allervigtigste pligter – uanset om der er tale om finansiel virksomhed eller ej – er således at ansætte en eller flere direktører. I den forbindelse er det klart, at man kan komme til at ansætte den forkerte person, fordi han eller hun alligevel ikke rummer de egenskaber og kvaliteter, man troede – men det finder man normalt først ud af, efter den pågældende har været i jobbet i et stykke tid.

Hvis det kommer dertil, er det også helt givet, at det er bestyrelsens pligt at afskedige direktøren. Det siges i den nævnte afgørelse, at man i praksis stiller »større krav til direktørers erfaring end til bestyrelsesmedlemmers erfaring«. Det kan være meget fornuftigt som udgangspunkt – men her er der jo tale om, at bestyrelsen må være udygtig, siden den kan finde på at ansætte en direktør, som det udefra kommende Finanstilsyn straks kan se ikke lever op til kravene i Lov om Finansiell Virksomhed.

FOR DET ANDET må man spørge, om det i et retssamfund er forsvarligt at nægte eller værre at fratage folk deres levebrød, alene baseret på vage fornemmelser og mulige indikationer. Man skal således have "fyldestgørende erfaring".

Hvornår er det? Kan eller skal man have lavet noget konkret tidligere? Derudover må man ikke have »udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at den pågældende ikke vil varetage hvervet eller stillingen på forsvarlig måde«.

Hvad er en "adfærd"? Og hvornår kan en sådan "give grund til at antage" – det kan ikke være med meget sikkerhed – at man ikke vil varetage stillingen på "forsvarlig måde"? Hvad er "forsvarlig" måde?

Man forbinder normalt kravet om retssikkerhed for den enkelte med et krav om forudsigelighed og med et krav om, at jo større indgreb, der er tale om, jo sikrere skal grundlaget være. Man skal således være sikker på nødvendigheden af indgrebet, og på at de betingelser, der kan udløse indgrebet, rent faktisk er opfyldt.

EFTER LOV OM finansiel virksomhed kan Finanstilsynet påbyde virksomheden at afskedige direktøren eller afsætte et eller flere bestyrelses-

FORKASTET Et kommende medlem af ledelsen i en dansk finansiel virksomhed skal som en anden Klodshans godkendes af kongedatteren i skikkelse af Finanstilsynet. Foto: Polfoto

medlemmer. Skulle virksomheden (= den øvrige bestyrelse) ikke makke ret, kan tilsynet inddrage virksomhedens tilladelse. Ligesom der nu er mulighed for oven i købet at anvende tvangsbøder samt idømme almindelige bøder.

Med virkning fra den 1. juni har Folketinget også lige vedtaget en stramning af reglerne – en stramning, der i højere grad skal gøre det muligt at "frasortere" folk: Man har således indsat et nyt led i hjemmelen til at godkende/fratage ledelsesmedlemmerne deres job:

»Ved vurderingen af, om et medlem af bestyrelsen eller direktionen udviser eller har udvist en ufor-svarlig adfærd, skal der lægges vægt på hen-

synet til at opretholde tilliden til den finansielle sektor.«

Hvad det betyder i praksis, kan vi endnu kun gisne om. I forarbejderne står der bl.a.:

»Som noget nyt fremgår det eksplicit, at hensynet til at opretholde tilliden til den finansielle sektor skal indgå i vurderingen af et ledelsesmedlems adfærd. Det præciseres hermed, at hensynet til at opretholde tilliden til den finansielle sektor skal indgå i vurderingen af, om et ledelsesmedlem har udvist eller udviser en adfærd, der indebærer en risiko for, at vedkommende ikke kan varetage sit hverv eller sin stilling på forsvarlig vis. En tillid som fordrer, at det ledelsesmæssi-

ge råderum er mere snævert for f.eks. en direktør i et pengeinstitut eller bestyrelsesformanden i et forsikrings-selskab, end for personer, som leder virksomheder i andre brancher.«

DET ER IKKE LET at gennemskue indholdet af citatet – men budskabet er, at det skal være lettere for tilsynet at fratage et ledelsesmedlem jobbet. Dette underbygges da også af følgende citat, der ligeledes er fra forarbejderne: »Med den nye formulering af stk. 2, nr. 4, fastslås det, at hensynet til at opretholde og sikre den fremtidige tillid til den finansielle sektor skal inddrages, når proportionaliteten i en konkret vurdering

eller i et konkret indgreb over for et ledelsesmedlem skal vurderes. For at opretholde tilliden til den finansielle sektor fordres det således, at indgreb kan ske på et tidspunkt, hvor Finanstilsynet på baggrund af sin erfaring og sit kendskab til markedsforholdene samt til den konkrete virksomhed vurderer, at der er en ikke uvæsentlig risiko for, at virksomheden inden for 2-3 år ikke vil kunne fortsætte sin drift, hvis ikke der sker meget væsentlige ændringer i virksomhedens ledelse og drift.«

OVENSTÅENDE betyder, at tilsynet kan anvende sine beføjelser til at fyre alene baseret på fornemmelser og forventninger til fremtiden.

Mon ikke vi i panik nu er kommet lige lovligt meget over i den anden grøft. Der er i hvert fald ingen forudsigelighed for det stakkels ledelsesmedlem, det måtte gå ud over, og der er ingen proportionalitet, for der behøver slet ikke at være sket noget. Der er nu så lidt retssikkerhed tilbage, at den er svær at få øje på overhovedet.

Hertil kommer, at man ikke bakker op om de enkelte bestyrelser, og man lærer ikke disse at leve op til det, der både er deres pligt og deres ansvar: At sørge for, at der er en ordentlig og kompetent daglig ledelse i selskabet. Ved at lade Finanstilsynet komme "på tværs" i denne sammenhæng fratager man bestyrelsen en af dens vigtigste opgaver – om ikke den vigtigste.

Hertil vil man naturligvis fra Finanstilsynets side gøre gældende, at det skam aldrig har været formålet at fratage bestyrelsen retten til at antage og afsætte den daglige ledelse. Reglerne muliggør blot, at det offentlige kan skride ind, såfremt bestyrelsen ikke lever op til sine pligter.

Dette argument holder imidlertid kun et stykke af vejen:

For det første giver det bestyrelsen en (muligvis falsk) tryghed: at helt galt kan det ikke gå, for så kommer Finanstilsynet og er "bussemand", og for det andet vil det i den situation være bestyrelsen, der er farlig, idet den – med bedre kendskab til direktøren end Finanstilsynet – alligevel har ladet denne køre videre med virksomheden.

Og hvis der er noget, de mange nylige bankskandaler synes at vise, er det, at for alt for mange svage bestyrelser har ladet en egenrådig direktør drive tingene alt for langt ud. Ofte – for resten – direktører med lang erfaring inden for sektoren. ■